

CONCEPT

**Jaarbegroting 2024 en
meerjarenbegroting 2025-2027**
Samenwerkingsverband IJssel | Berkel

Datum 30 oktober 2023
Referentie 2310-0014
Versie 0.1

Inhoud

Vooraf 4

1.	Belangrijkste wijzigingen	5
2.	Relevante ontwikkelingen	7
3.	Kaders en uitgangspunten	9
4.	Staat van baten en lasten o.b.v. programma's ondersteuningsplan 2022-2026	12
5.	Toelichting baten	13
6.	Toelichting lasten per programma	14
7.	Investeringen en voorzieningen	21
8.	Vermogensbeleid	22
9.	Verwacht verloop eigen vermogen en balans	24

Datum 30 oktober 2023
Referentie 2310-0014

passend onderwijs voor elk kind

Versiebeheer

Versie	Stap	Datum	
0.1	Bespreking concept met ALV	6 november 2023	√
0.1	Bespreking concept met auditcommissie RvT	20 november 2023	√
	Goedkeuringsbesluit RvT	4 december 2023	
	Goedkeuringsbesluit ALV	18 december 2023	
	Vaststelling bestuur SWV		

Vooraf

Voor u ligt de jaarbegroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2027 van het SWV IJssel | Berkel.

Relatie met andere documenten

Ondersteuningsplan

De begroting is opgesteld op basis van de doelen en beleidskeuzes van het ondersteuningsplan 2022-2026.

Jaarplan

Het samenwerkingsverband werkt met jaarplannen, waarin de doelen en activiteiten uit het ondersteuningsplan nader worden uitgewerkt. **In de ALV op 6 november 2023 leggen we een concept-jaarplan 2024 voor ter bespreking.** In voorliggende begroting is rekening gehouden met de begrote kosten voor de uitvoering van het jaarplan.

Bestedingsplan

- Begin 2021 heeft het SWV een bestedingsplan vastgesteld voor de versnelde afbouw van de bovenmatige reserve ten behoeve van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. Het bestedingsplan is integraal opgenomen in het ondersteuningsplan 2022-2026 en de bijbehorende meerjarenbegroting.
- Begin 2023 kondigde de minister van OCW aan over te gaan tot een generieke korting op het budget van samenwerkingsverbanden. In september 2023 ontvingen alle samenwerkingsverbanden een brief van OCW over de uitwerking van deze maatregel. In voorliggende begroting is rekening gehouden met toepassing van de generieke korting in kalenderjaar 2023.
- Naar verwachting kent het SWV ultimo 2023, ook na toepassing van de generieke korting in kalenderjaar 2023, een bovenmatig vermogen. Ook deze middelen wil het SWV doelmatig inzetten ten behoeve van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. **In de ALV van 6 november 2023 wordt een voorstel voorgelegd voor extra uitbetaling aan schoolbesturen in kalenderjaar 2023 vanuit de bovenmatige financiële ruimte ultimo 2023.**

1. Belangrijkste wijzigingen

Eind 2022 is de jaarbegroting 2023 en meerjarenbegroting 2024-2026 vastgesteld. In dit hoofdstuk lichten we de belangrijkste wijzigingen t.o.v. deze vorige begroting toe.

Programma 1A. Middelen basisondersteuning (bao)

Schoolbesturen ontvangen van het SWV een bedrag per leerling om het niveau van basisondersteuning in stand te houden. In lijn met de indexatie vanuit OCW is in voorliggende begroting gerekend met een indexatie van 10%. Voor de periode 2024-2027 gaan we uit van een vast bedrag van € 137,50 per leerling (dit was € 125).

Programma 1B. Middelen extra ondersteuning (bao)

Schoolbesturen ontvangen van het SWV een bedrag per leerling om de extra ondersteuning op scholen te realiseren. Het budget bestaat uit een vast bedrag en een incidentele bijdrage. In lijn met de landelijke indexatie is het vaste bedrag met 10% verhoogd van € 50 naar € 55. De incidentele bijdrage is vanwege de groei van het aantal leerlingen in sbo en so verlaagd naar € 15 voor kalenderjaar 2024. Het totaalbedrag voor kalenderjaar 2024 komt daarmee uit op € 70 per leerling (€ 55 vast en € 15 incidenteel).

Voor de jaren 2025-2027 is uitgegaan van een bedrag van € 62,50 (€ 55 vast en € 7,50 incidenteel).

Tabel 1. Doorbetaling aan schoolbesturen (bao)

	Kalenderjaar 2023	Kalenderjaar 2024 o.b.v. laatst vastgestelde begroting 2023-2026	Kalenderjaar 2024 in voorliggende concept- begroting	Kalenderjaren 2025-2027 in voorliggende concept- begroting
Basisondersteuning, vast bedrag	125	125	137,50	137,50
Extra ondersteuning, vast bedrag	50	50	55	55
Extra ondersteuning, incidentele bijdrage	45	20	15	7,50
Impulsgelden inclusiever onderwijs	30	0	0	0
Totaal bedrag per lln (bao)	250	195	207,50	200

Toelichting bij tabel 1

- Kalenderjaar 2023: in bovenstaande tabel is nog geen rekening gehouden met het voorstel tot extra doorbetaling aan schoolbesturen in kalenderjaar 2023 vanuit de bovenmatige financiële ruimte ultimo 2023.
- Kalenderjaar 2024 en 2025: naast bovenstaande bedragen ontvangen schoolbesturen (bao), na toekenning van de aangevraagde subsidie voor hoogbegaafde leerlingen, een bedrag van € 2 per leerling in kalenderjaar 2024 en 2025, bestemd voor expertiseontwikkeling op het gebied van hoogbegaafdheid.

Programma 2. Onderwijscoaches, orthopedagogen en expertiseteam

In 2023 hebben enkele onderwijscoaches en gedragswetenschappers een tijdelijke uitbreiding gekregen voor de uitvoering van projecten uit het jaarplan 2023. In voorliggende begroting gaan we uit van het werkelijk aantal fte onderwijscoaches en gedragswetenschappers, inclusief de tijdelijke uitbreidingen (stand 1 oktober 2023). Het betreft:

- Onderwijscoaches: 7,82 fte waarvan 0,15 fte tijdelijk.
- Gedragswetenschappers: 3,7 fte waarvan 0,35 fte tijdelijk.
- Expertiseteam: 0,6 fte.

In lijn met het ondersteuningsplan, en conform gemaakte afspraken, is er vanaf 2024 geen sprake meer van inhuur van externe expertiseteamleden.

Programma 4. Arrangementen SWV

- Arrangement Taalschakelklas
In voorliggende begroting gaan we voor de periode 2024-2027 uit van de bijdrage voor vijf taalschakelklassen in de regio. In de vorige begroting werd uitgegaan van vier taalschakelklassen. Daarnaast is de bijdrage van SWV en gemeenten bijgesteld, conform het nieuwe convenant Taalschakelklassen 2024-2027.
- Arrangement hoogbegaafdheid
Het SWV heeft een aanvraag ingediend voor de landelijke subsidieregeling *Begaafde leerlingen 2023 t/m 2025*, zowel voor deeltijd- als voltijdvoorzieningen. In voorliggende begroting gaan we er vanuit dat de subsidie wordt toegekend.

Programma 5. Tijdelijke lesplaatsen sbo en so

In voorliggende begroting 2024 gaan we uit van een stijging van het aantal leerlingen in sbo en so op teldatum 1 februari 2024. Voor de jaren erna is stabilisatie begroot. In de vorige begroting werd uitgegaan van een stabilisatie van het aantal leerlingen op teldatum 1 februari 2024 ten opzichte van het voorgaande jaar.

Programma 7. Bestuur en beheer

In voorliggende begroting is rekening gehouden met de wijziging van governancestructuur, en een RvT geheel bestaande uit onafhankelijke leden.

2. Relevante ontwikkelingen

Verschillende ontwikkelingen zijn van invloed op het realiseren van onze gezamenlijke ambitie en doelen. Een aantal hiervan heeft mogelijk gevolgen voor de financiën van het samenwerkingsverband. We beschrijven de belangrijkste ontwikkelingen op hoofdlijnen.

2.1 Interne ontwikkelingen

De interne ontwikkelingen spelen zich op verenigingsniveau af. We denken aan:

- de veranderende ondersteuningsvraag van deelnemende scholen en schoolbesturen
- de gesprekken over de (toekomstige) rol van het SWV
- de (her)waardering van functies van medewerkers SWV
- de versnelde afbouw van de bovenmatige reserve.

2.2 Externe ontwikkelingen

Overheid en wetgeving

- Vereenvoudiging bekostiging primair onderwijs
Per 1 januari 2023 heeft het primair onderwijs te maken met een vereenvoudiging van de bekostiging. In voorliggende begroting is rekening gehouden met de wijzigingen voor samenwerkingsverbanden (zie kader).
- Vermogenspositie onderwijsinstellingen en toepassing generieke korting
Het ministerie van OCW heeft signaleringswaarden voor de reserves van onderwijsinstellingen ingesteld. Begin 2023 kondigde de minister van OCW aan over te gaan tot een generieke korting op het budget van samenwerkingsverbanden. In voorliggende begroting is rekening gehouden met toepassing van een generieke korting in kalenderjaar 2023. Het vermogensbeleid van het SWV is opgenomen in hoofdstuk 8. Het verwachte verloop van het vermogen treft u aan in hoofdstuk 9.
- Ontwikkelingen in bekostiging en subsidies voor primair onderwijs.
In de begroting is rekening gehouden met de aangevraagde subsidie *Begaafde leerlingen 2023 t/m 2025*, zowel voor deeltijd- als voltijdvoorzieningen.

Vereenvoudiging bekostiging primair onderwijs

In de begroting is rekening gehouden met de volgende wijzigingen per kalenderjaar 2023:

- De bekostiging gaat over van schooljaar naar kalenderjaar.
- De teldatum verschuift van 1 oktober naar 1 februari.
- De vereenvoudiging van de bekostiging van het sbo, inclusief de afschaffing van het grensverkeer sbo.
- De afschaffing van de groeiregeling voor het sbo en so. Vanaf kalenderjaar 2023 is de vangnetregeling voor sbo en so van toepassing¹.

¹ Het betreft de 'Regeling bij een bovengemiddelde groei van s(b)o na 1 februari'.

Maatschappelijke ontwikkelingen

- Leerlingenaantallen
In het basisonderwijs is er al jaren sprake van een daling van het aantal leerlingen. Meerjarig zien we deze krimp stabiliseren. Daarnaast zien we een toename van het aantal leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs.
- Het lerarentekort en de ervaren werkdruk.
- Ontoereikende jeugdhulp en zorg.
- Gevolgen van de coronapandemie voor het onderwijs.
- Maatschappelijk debat over inclusiever onderwijs.

In de meerjarenbegroting is, voor zover als mogelijk, rekening gehouden met de bekende en reëel te verwachten financiële gevolgen van maatschappelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die mogelijk financiële gevolgen hebben voor het SWV en die (voor een belangrijk deel) niet voorzien kunnen worden en/of niet beheersbaar zijn, zijn opgenomen in het financieel risicoprofiel van het SWV².

² Een verdere toelichting op de belangrijkste financiële risico's en de risicobeheersing is opgenomen in het jaarverslag van het SWV.

3. Kaders en uitgangspunten

3.1 Bekostigingsbedragen

Bij het opstellen van voorliggende begroting zijn de bekostigingsbedragen voor kalenderjaar 2024 nog niet bekend. Daarom is in de begroting gerekend met de tarieven van kalenderjaar 2023 (zie kader), welke met 9,05% zijn verhoogd voor kalenderjaar 2024 en meerjarig.

Bekostigingsbedragen kalenderjaar 2023³

• Bekostiging lichte ondersteuningsmiddelen:	€ 339,39 per leerling (bao)
• Bekostiging zware ondersteuningsmiddelen:	€ 467,30 per leerling (bao en sbo)
• Tlv sbo:	€ 6.318,14
• Tlv so, categorie laag:	€ 12.321,36
• Tlv so, categorie midden:	€ 20.049,26
• Tlv so, categorie hoog:	€ 29.921,24

3.2 Personeelslasten

- In voorliggend concept is uitgegaan van de laatste salaristabellen, inclusief het onderhandelaarsakkoord Cao PO 2023-2024. Er is geen extra cao-stijging meegenomen.
- We gaan in 2024 voor de pensioenpremie uit van de aangekondigde premie door ABP. Deze houden we constant voor de overige jaren. De pensioengrondslag verhogen we in 2024 met 0,5% i.v.m. de pensioengevende eenmalige uitkeringen die in november 2023 worden uitbetaald.
- De premies sociale verzekeringen zijn gebaseerd op de begroting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over 2024, inclusief de laatst bekende wijzigingen.
- Overige premies houden we vooralsnog gelijk aan het jaar 2023.

³ Regeling bekostiging WPO en WEC 2023 van 30 september 2022.

3.3 Leerlingaantallen

In de jaarbegroting 2024 en meerjarenbegroting 2025-2027 is gerekend met de volgende (prognose)cijfers:

Aantal leerlingen bao (zie tabel 2)

- Aantal leerlingen op 1 februari 2023: op basis van definitieve leerlingtelling (DUO).
- Voor het *geschatte* aantal leerlingen op 1 februari 2024 is het werkelijke aantal op 1 februari 2023 als uitgangspunt genomen. Voor de jaren erna is de groei aangehouden conform de prognosecijfers van DUO.

Aantal leerlingen sbo (zie tabel 3)

- Aantal leerlingen op 1 februari 2023: op basis van definitieve leerlingtelling (DUO).
- Voor het *geschatte* aantal leerlingen op 1 februari 2024 is het werkelijke aantal op 1 februari 2023 als uitgangspunt genomen en verhoogd met 3%. Voor de jaren erna is stabilisatie begroot.

Aantal leerlingen so (zie tabel 4)

- Aantal leerlingen op 1 februari 2023: op basis van definitieve leerlingtelling (DUO).
- Voor het *geschatte* aantal leerlingen op 1 februari 2024 is het werkelijke aantal op 1 februari 2023 als uitgangspunt genomen en verhoogd met 6%. Voor de jaren erna is stabilisatie begroot.

Tabel 2. (Prognose) aantal leerlingen bao

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bao	13.702	13.306	13.046	12.623	13.072	13.022	13.022	13.022	13.056	13.058
<i>Krimp/groei%⁴</i>	-2,9	-2,9	-2,0	-3,2	3,6	-0,4	0,0	0,0	0,3	0,0

Tabel 3. (Prognose) aantal leerlingen in sbo

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Sbo	236	239	233	236	245	258	266	266	266	266
<i>Deelname %</i>	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0

Tabel 4. (Prognose) aantal leerlingen in so

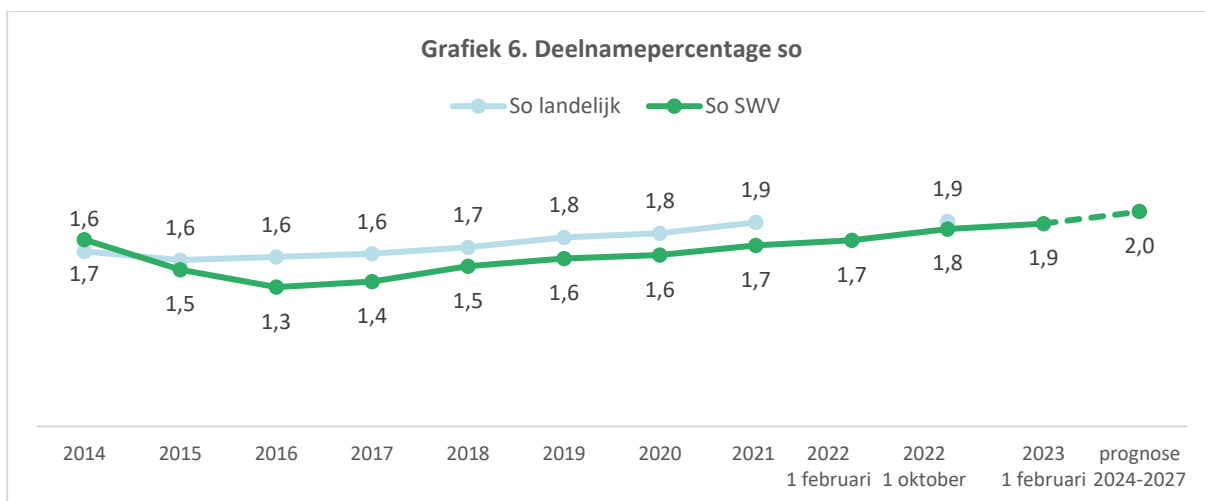
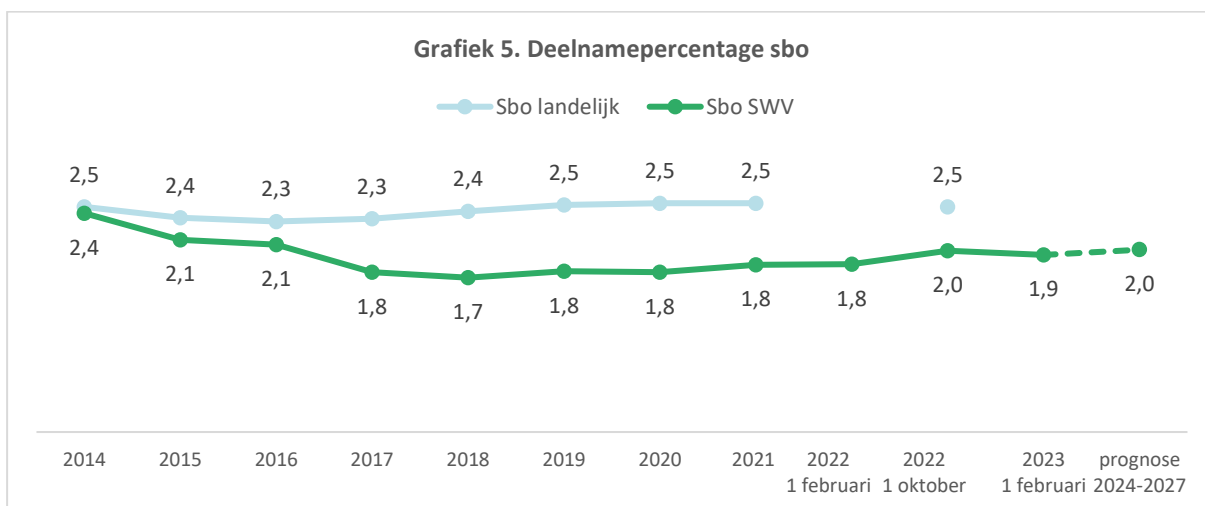
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
So Laag	158	152	158	170	182	204	216	216	216	216
So Midden	11	15	15	14	14	15	16	16	16	16
So Hoog	39	45	39	33	35	32	34	34	34	34
Totaal so	208	212	212	217	231	251	266	266	266	266
<i>Deelname %</i>	1,5	1,6	1,6	1,7	1,7	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0

⁴ Betreft de procentuele stijging/daling van het aantal leerlingen (bao) ten opzichte van het voorgaande jaar.

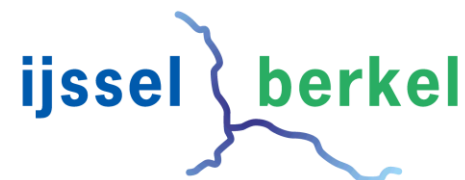
Teldatum

Met de vereenvoudiging van de bekostiging primair onderwijs is de teldatum verschoven van 1 oktober naar 1 februari van het vorige kalenderjaar.

- Voor de jaren 2014 t/m 2021: teldatum 1 oktober.
- Vanaf 2022: teldatum 1 februari.

Datum 30 oktober 2023
Referentie 2310-0014

passend onderwijs voor elk kind

4. Staat van baten en lasten o.b.v. programma's ondersteuningsplan 2022-2026

	Jaarrekening 2022 €	Begroting 2023 €	Begroting 2024 €	Begroting 2025 €	Begroting 2026 €	Begroting 2027 €	Begroting 2028 €
Baten							
Lichte ondersteuning	2.960.789	2.913.991	3.041.476	2.986.357	2.986.357	2.998.939	2.999.679
Zware ondersteuning	3.114.771	2.642.333	2.654.242	2.409.960	2.409.960	2.427.286	2.428.305
Overdracht SO via ministerie	3.376.813	-	-	-	-	-	-
Overdracht TLV SBO	-	1.516.354	1.777.602	1.832.722	1.832.722	1.832.722	1.832.722
Overdracht TLV SO	-	3.570.421	4.113.122	4.361.481	4.361.481	4.361.481	4.361.481
Inkomend grensverkeer	117.446	-	-	-	-	-	-
Regeling schoolmaatschappelijk werk	29.335	30.200	31.700	31.700	31.700	31.700	31.700
Begaafde leerlingen	88.976	-	219.522	192.439	-	-	-
Overige baten	92.617	101.000	174.135	172.413	164.700	165.100	165.100
Totaal baten	9.780.747	10.774.299	12.011.799	11.987.072	11.786.920	11.817.228	11.818.987
Lasten							
Programma 1A: Ondersteuning in de school, basisondersteuning							
- Middelen basisondersteuning	1.609.542	1.631.875	1.790.525	1.790.525	1.790.525	1.795.200	1.795.475
- Incidentele bijdrage basisondersteuning	470.050	-	-	-	-	-	-
Programma 1B: Ondersteuning in de school, extra ondersteuning							
- Extra ondersteuning	628.596	652.750	716.210	716.210	716.210	718.080	718.190
- Middelen hoogbegaafdheid	-	-	26.044	26.044	-	-	-
- Impulsgelden inclusiever onderwijs	386.290	391.650	-	-	-	-	-
- Extra ondersteuning incidentele bijdrage	862.868	587.475	195.330	97.665	97.665	97.920	97.935
- Extra ondersteuning S(B)O	267.867	172.350	85.600	89.200	89.200	89.200	89.200
Programma 2: Onderwijscoaches / Orthopedagogen / Expertiseteam	1.364.331	1.485.093	1.495.009	1.479.080	1.479.080	1.481.048	1.481.048
Programma 3: Toewijzingscommissie	67.609	55.269	74.289	74.268	74.268	74.268	74.268
Programma 4: Arrangementen SWV	710.578	307.000	630.500	603.417	382.500	382.500	382.500
Programma 5A: Lesplaatsen SBO							
- Grensverkeer SBAO uit	111.202	-	-	-	-	-	-
- Overdrachtsverplichting aan SBAO	56.674	-	-	-	-	-	-
- Doorbetaling TLV SBO	-	1.516.354	1.777.602	1.832.722	1.832.722	1.832.722	1.832.722
- Bovengemiddelde groei SBO	-	31.591	141.799	70.900	70.900	70.900	70.900
Programma 5B: Lesplaatsen SO							
- Doorbetaling overdracht SO via Ministerie	3.376.813	-	-	-	-	-	-
- Doorbetaling TLV SO	-	3.570.421	4.113.122	4.361.481	4.361.481	4.361.481	4.361.481
- Afdracht SO, peildatum, (tussentijdse groei SO)	332.561	-	-	-	-	-	-
- Bovengemiddelde groei SO	-	61.607	166.739	104.212	104.212	104.212	104.212
Programma 6: Projecten	50.616	271.875	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Programma 7: Bestuur en beheer	537.127	527.002	499.189	485.557	479.057	481.857	481.857
Programma 8: Kwaliteitszorg	164.129	136.345	138.936	140.248	141.133	141.133	141.133
Programma 9: Professionalisering	41.082	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal lasten	11.037.935	11.448.657	12.000.894	12.021.529	11.768.953	11.780.521	11.780.921
Resultaat	-1.257.188	-674.358	10.905	-34.457	17.967	36.707	38.066

5. Toelichting baten

Rijksbijdragen OCW

De bekostiging voor samenwerkingsverbanden bestaat uit:

- Lichte ondersteuning
- Zware ondersteuning
- Overige subsidies OCW, waaronder bekostiging schoolmaatschappelijk werk. Ook gaan we in voorliggende begroting ervan uit dat de aangevraagde subsidie *Begaafde leerlingen 2023 t/m 2025* wordt toegekend.

Omdat de bekostigingsstarieven voor kalenderjaar 2024 nog niet bekend zijn, is in voorliggende conceptbegroting gerekend met de bekostigingsbedragen van kalenderjaar 2023, welke zijn verhoogd met 9,05% voor 2024 en meerjarig.

Voor de kalenderjaren 2024-2028 houden we vooralsnog geen rekening met een generieke korting op het budget van samenwerkingsverbanden door OCW.

Overige baten

Onder de overige baten valt onder meer:

- De bijdrage van gemeenten voor taalschakelklassen in de regio, conform het convenant Taalschakelklassen 2024-2027.
- De bijdrage van de gemeente Voorst en betrokken schoolbesturen in Voorst voor het leespreventieprogramma *Bouw* in de jaren 2024 en 2025, conform afspraken.

6. Toelichting lasten per programma

Programma 1A	Middelen basisondersteuning
Doelstelling 2022-2026	Alle scholen voldoen minimaal aan het niveau van basisondersteuning.
Activiteiten 2022-2026	Om schoolbesturen in staat te stellen het niveau van basisondersteuning op scholen in stand te houden ontvangen zij van het samenwerkingsverband 'middelen basisondersteuning'.
Relatie met jaarplan 2023 & 2024	<ul style="list-style-type: none"> • Project 1. Concretiseren ambitie, monitoring en verantwoording. • Project 5. Herijken ondersteuningsniveaus en – route.
Begroot budget 2024-2027	In de jaarbegroting 2023 en MJB 2024-2026 gaan we uit van € 137,50 per leerling (bao) op basis van teldatum 1 februari uit het vorige kalenderjaar.

Programma 1B	Middelen extra ondersteuning
Doelstelling 2022-2026	Het niveau van extra ondersteuning op reguliere scholen is versterkt. Mede als gevolg hiervan zien we de komende jaren mogelijk een stabilisatie of daling van het aantal leerlingen in het sbo en so.
Activiteiten 2022-2026	<ul style="list-style-type: none"> • Middelen extra ondersteuning (bao) Schoolbesturen ontvangen een bedrag per leerling om de extra ondersteuning op scholen te realiseren. Deze middelen zijn bedoeld om (flexibel) in te zetten voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften. Het budget bestaat uit een vast bedrag en een incidentele bijdrage. • Middelen extra ondersteuning s(b)o Alle deelnemende sbo en so scholen in de regio ontvangen een bedrag per leerling waarmee zij naar eigen inzicht intensievere ondersteuning kunnen bieden aan leerlingen die dat tijdelijk nodig hebben. Deze middelen zijn aanvullend op de toegekende TLV-bekostiging.
Relatie met jaarplan 2023 & 2024	<ul style="list-style-type: none"> • Project 1. Concretiseren ambitie, monitoring en verantwoording. • Project 5. Herijken ondersteuningsniveaus en – route.
Begroot budget 2024-2027	<ul style="list-style-type: none"> • Middelen extra ondersteuning (bao) <ul style="list-style-type: none"> – Kalenderjaar 2024: € 70 per leerling (bao), waarvan € 55 vast en € 15 incidenteel. – 2025-2027: € 62,50 per leerling (bao), waarvan € 55 vast en € 7,50 incidenteel. • Middelen extra ondersteuning s(b)o: Voor de periode 2024-2027 gaan we uit van € 200 per leerling s(b)o⁵.

⁵ Het betreft de leerlingen met een tlv s(b)o van SWV IJssel Berkel, ingeschreven op de deelnemende scholen in de regio.

Programma 2	Onderwijscoaches, gedragswetenschappers en expertiseteam
Doelstelling 2022-2026	<p>De inzet van onderwijscoaches, gedragswetenschappers en expertiseteam draagt bij aan:</p> <ul style="list-style-type: none">• het in stand houden en versterken van het niveau van de basisondersteuning;• het bieden van extra ondersteuning die is afgestemd op de ondersteuningsbehoefte van het kind en de leerkracht.• het voorkomen van (langdurig) thuiszitten van kinderen.
Activiteiten 2022-2026	<ul style="list-style-type: none">• Het SWV faciliteert alle scholen met een onderwijscoach en gedragswetenschapper. Daarnaast is er een expertiseteam beschikbaar.• Het SWV gaat samen met schoolbesturen en scholen nader verkennen welke expertise en inzet vanuit het bureau SWV de komende jaren nodig is. De ondersteuning van het bureau SWV wordt hier waar nodig op aangepast, inclusief een duidelijke rol- en taakomschrijving.
Relatie met jaarplan 2023 & 2024	<ul style="list-style-type: none">• Project 2. Verkennen benodigde expertise scholen en gewenste ondersteuning vanuit bureau SWV.
Begroot budget 2024-2027	<ul style="list-style-type: none">• <i>Onderwijscoaches</i> Voor de komende jaren wordt uitgegaan van de feitelijke aanstelling op 1 oktober 2023. Dit betreft totaal 7,82 fte, waarvan 0,15 fte tijdelijk.• <i>Orthopedagogen</i> Voor de komende jaren wordt uitgegaan van de feitelijke aanstelling op 1 oktober 2023. Dit betreft totaal 4,05 fte, waarvan 0,35 fte tijdelijk.• <i>Expertiseteam</i> Voor de komende jaren wordt uitgegaan van de feitelijke aanstelling op 1 oktober 2023. Dit betreft 0,6 fte. Vanaf kalenderjaar 2024 is er geen ruimte meer begroot voor externe inhuur.• In de meerjarenbegroting is nog geen rekening gehouden met eventuele wijziging van de formatie.

Programma 3	Toewijzingscommissie
Doelstelling 2022-2026	De beoordeling van aanvragen voor de toelaatbaarheid tot s(b)o vindt plaats op een zorgvuldige, objectieve wijze en binnen een redelijke termijn.
Activiteiten 2022-2026	<ul style="list-style-type: none">• De toewijzingscommissie van het samenwerkingsverband beoordeelt de aanvragen voor toelaatbaarheid tot het s(b)o volgens een zorgvuldige procedure en binnen een redelijke termijn.• De samenstelling van de commissie wordt mogelijk gewijzigd op basis van het ontvangen advies om deze geheel met onafhankelijke leden in te richten.
Relatie met jaarplan 2023 & 2024	<ul style="list-style-type: none">• Project 5. Herijken ondersteuningsniveaus en -route.
Begroot budget 2024-2027	Voor de komende jaren blijft de begrote inzet van (externe) deskundigen en administratieve ondersteuning (0,5 fte) vanuit het bureau SWV vooralsnog hetzelfde.

Programma 4	Arrangementen SWV
Doelstelling 2022-2026	De arrangementen van het SWV dragen bij aan het bieden van extra ondersteuning die is afgestemd op de onderwijsbehoeften van het kind en de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht.
Activiteiten 2022-2026	<p>Scholen kunnen bij het SWV een aanvraag indienen voor deelname van leerlingen aan bovenschoolse voorzieningen. Bijvoorbeeld voorzieningen voor hoogbegaafde leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften op het gebied van leren en/of gedrag. De uitvoering van deze arrangementen ligt bij schoolbesturen. Het SWV faciliteert dit financieel.</p> <p>NB. Vanaf 1 augustus 2022 kunnen scholen geen arrangementsgelden meer bij het SWV aanvragen, zoals een 'fictieve tlv' of middelen voor onderwijsassistentie. Op deze manier bieden we meer duidelijkheid aan scholen over wie welke kosten draagt, en kunnen we schoolbesturen voor zover mogelijk meer financiële ruimte geven voor het (sneller) bieden van extra ondersteuning (zie programma 1B).</p>
Relatie met jaarplan 2023 & 2024	<ul style="list-style-type: none">• Project 2. Verkennen benodigde expertise scholen en gewenste ondersteuning vanuit bureau SWV.• Project 4. Doorontwikkeling van dekkend aanbod, zo thuisnabij mogelijk.
Begroot budget 2024-2027	<ul style="list-style-type: none">• <i>Arrangementen Hoogbegaafdheid</i> De lasten voor de kalenderjaren 2024 en 2025 zijn gebaseerd op de begroting, behorend bij de aanvraag voor de subsidie <i>Begaafde leerlingen</i> (deeltijd en voltijd). Onderdeel van de ingediende subsidieaanvraag is dat schoolbesturen in kalenderjaar 2024 en kalenderjaar 2025 € 2 per leerling ontvangen (o.b.v. cofinanciering met schoolbesturen) voor expertiseontwikkeling op het gebied van hoogbegaafdheid. Vanaf kalenderjaar 2026 is er geen sprake meer van subsidie en is € 100.000 per kalenderjaar begroot.• <i>Arrangement Taalschakelklas⁶</i> Voor de komende jaren wordt uitgegaan van de bijdrage voor vijf taalschakelklassen in de regio. De hoogte van de bijdrage is conform het nieuwe convenant Taalschakelklassen 2024-2027. Het betreft totaal € 51.500 per klas, per kalenderjaar, waarvan SWV € 20.000 en gemeenten € 31.500.• <i>Arrangementen</i> Voor overige arrangementen is meerjarig € 25.000 per kalenderjaar begroot. Dit budget is beschikbaar om in uitzonderingssituaties middelen toe te kennen aan een schoolbestuur voor extra ondersteuning aan leerlingen.

⁶ De bedragen zijn conform het vastgestelde convenant Taalschakelklassen in de regio IJssel | Berkel. Het convenant heeft een looptijd tot eind 2023 en wordt in 2022 met betrokken partijen geëvalueerd (zie jaarplan 2023).

Programma 5 (Tijdelijke) lesplaatsen sbo en so	
Doelstelling 2022-2026	<ul style="list-style-type: none">De samenwerking tussen regulier en specialistisch onderwijs is versterkt. In 2026 hebben we op kleine schaal ervaring opgedaan met meerdere vormen van samenwerking tussen regulier en specialistisch onderwijs. Mede als gevolg hiervan zien we de komende jaren mogelijk een toename van het aantal flexibele plaatsingen en terugplaatsingen.We kennen een dekkend aanbod van (ontwikkelings- en ondersteunings-) voorzieningen in de regio, zo thuisnabij mogelijk.
Activiteiten 2022-2026	<ul style="list-style-type: none"><i>Toekenning tlv</i> Per 1 augustus 2022 worden alle toelaatbaarheidsverklaringen (tlv) afgegeven voor de duur van de hele schoolloopbaan in het primair onderwijs. Dit zorgt voor minder administratieve lasten voor scholen en SWV⁷.<i>Middelen extra ondersteuning s(b)o</i> Zie programma 1B.<i>Flexibele trajecten</i> We verkennen hoe we flexibele trajecten (symbiose-regeling) en terugplaatsingen kunnen stimuleren⁸. Ook willen we van en met elkaar blijven leren bij de (tijdelijke) overstap van een leerling naar s(b)o.
Relatie met jaarplan 2023 & 2024	<ul style="list-style-type: none">Project 1. Concretiseren van ambitie, monitoring en verantwoording.Project 4. Doorontwikkeling van dekkend aanbod, zo thuisnabij mogelijk.Project 5. Herijken ondersteuningsniveaus – en route.
Begroot budget 2024-2027	<p>Met de vereenvoudiging van de bekostiging primair onderwijs is de wijze van bekostiging van het sbo gelijk getrokken aan het so. De bekostiging ziet er als volgt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"><i>Doorbetaling tlv sbo en so</i> Het SWV betaalt de ondersteuningsbekostiging voor leerlingen ingeschreven in het sbo en so, vallend onder het SWV, op teldatum 1 februari.<i>Bovengemiddelde groei sbo en so</i> Het SWV kent, conform wetgeving, een regeling voor sbo en so scholen die te maken krijgen met een meer dan gemiddelde toename in het aantal leerlingen na de teldatum van 1 februari. In de begroting voor 2024 is uitgegaan van een bovengemiddelde groei van 10 leerlingen in het sbo en 8 leerlingen in het so (o.b.v. voorlopige cijfers van DUO). Voor de periode 2025-2027 is uitgegaan van een jaarlijkse extra groei van 5 leerlingen, zowel in het sbo als so. Het SWV betaalt de basis- en ondersteuningsbekostiging.

⁷ Voor kleuters kijkt de toewijzingscommissie regelmatig af van het ondersteuningsplan 2022-2026 en wordt (met onderbouwing) een tlv toegekend voor bepaalde tijd.

⁸ Het is de wettelijke taak en verantwoordelijkheid van s(b)o-scholen om jaarlijks het ontwikkelingsperspectief met leerling en ouders te evalueren. Daarbij wordt bekeken of terugplaatsing naar de school van herkomst of een andere reguliere basisschool mogelijk is.

Programma 6	Projecten
Doelstelling 2022-2026	Het faciliteren en ondersteunen van (bestuursoverstijgende) projecten die bijdragen aan het realiseren van onze gezamenlijke ambitie.
Activiteiten 2022-2026	Het SWV initieert en draagt financieel bij aan verschillende projecten in de regio.
Relatie met jaarplan 2023 & 2024	De kosten voor het uitvoeren van het jaarplan zijn in de begroting opgenomen onder het programma 'projecten ondersteuningsplan'.
Begroot budget 2024-2027	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Projecten ondersteuningsplan</i> Voor de periode 2024-2027 is € 100.000 per kalenderjaar begroot voor de uitvoering van het jaarplan.

Programma 7	Bestuur en beheer
Doelstelling 2022-2026	<ul style="list-style-type: none"> • Het bureau SWV kent een bestuurlijke en organisatorische inrichting die in omvang past bij de doelen en taken van het samenwerkingsverband. Onnodige overhead wordt voorkomen. • Het bureau SWV kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.
Activiteiten 2022-2026	Bestuurlijke aansturing SWV
Relatie met jaarplan 2023 & 2024	<ul style="list-style-type: none"> • Project 6. Inrichten van een passende structuur voor dialoog en overleg. • Project 7. Evalueren en eventueel herijken van governancestructuur SWV.
Begroot budget 2024-2027	Vanaf kalenderjaar 2024 is er afgerond € 500.000 per jaar beschikbaar voor o.a.: <ul style="list-style-type: none"> • Personeelslasten: directeur-bestuurder (1,0 fte) en officemanager (0,8 fte), € 216.589. • Overige personele lasten (jubilea, arbo, werkkostenregeling): € 12.700 • Huisvesting: € 47.700. • Inventaris en afschrijvingen: € 21.900. • Overige kantoor- en organisatiekosten: € 45.000. • Overige bestuur- en beheerskosten: € 155.300. Dit betreft: <ul style="list-style-type: none"> – Inhuur bestuur en beheer (externe controller): € 25.000 – Inhuur deskundigenadvies (o.a. functionaris gegevensbescherming en extern vertrouwenspersoon): € 40.000. – Kosten RvT en ALV: € 30.000 – Facilitering OPR en MR-P: € 10.000. – Juridische kosten: € 7.000. – Financiële administratie en beheer: € 31.300. – Werving en selectie: € 12.000.

Programma 8		Kwaliteitszorg
Doelstelling 2022-2026	<ul style="list-style-type: none"> • Degelijke beleidsontwikkeling en -evaluatie • Transparante in- en externe verantwoording 	
Activiteiten 2022-2026	<ul style="list-style-type: none"> • Het SWV verbetert de uitvoering van taken op basis van regelmatige evaluatie van de gestelde doelen en legt intern en extern toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over doelen, resultaten en alle middelen die het tot haar beschikking heeft. • Het SWV gaat op basis van het nieuwe ondersteuningsplan het systeem van kwaliteitszorg herijken en uitwerken. 	
Relatie met jaarplan 2023 & 2024	<ul style="list-style-type: none"> • Project 1. Concretiseren van ambitie, monitoring en verantwoording. 	
Begroot budget 2024-2027	Onder dit programma vallen de loonkosten voor een bestuursadviseur en/of beleidsmedewerker. Voor de komende jaren wordt uitgegaan van 1,2 fte. Feitelijke aanstelling op 1 januari 2024 is 0,4 fte.	

Programma 9		Professionalisering
Doelstelling 2022-2026	Scholen werken, waar nodig, met elkaar samen en benutten elkaars expertise bij het organiseren van passende ondersteuning aan leerlingen. Mede als gevolg hiervan zien we de komende jaren mogelijk een toename van het aantal bao-bao verplaatsingen.	
Activiteiten	<p><i>Professionalisering scholen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Schoolbesturen verkennen of en hoe zij hun scholing toegankelijk kunnen maken voor andere scholen in het netwerk. Het bureau SWV faciliteert dit voor zover mogelijk. <p>NB. Het bureau SWV biedt vanaf 1 augustus 2022 geen professionaliseringsactiviteiten voor scholen meer aan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op vraag van één of meerdere schoolbesturen kan het SWV een faciliterende en/of verbindende rol spelen in het opzetten van (bestuursoverstijgende) kennis c.q. specialistische netwerken. <p><i>Professionalisering personeel SWV</i></p> <p>Het SWV biedt medewerkers de mogelijkheid om zich verder te ontwikkelen, ook met het oog op duurzame inzetbaarheid van medewerkers.</p>	
Relatie met jaarplan 2023 & 2024	<ul style="list-style-type: none"> • Project 2. Verkennen benodigde expertise scholen en gewenste ondersteuning vanuit bureau SWV. 	
Begroot budget 2024-2027	In de begroting gaan we uit van de volgende bedragen: <ul style="list-style-type: none"> • Professionalisering scholen: € 10.000 per kalenderjaar. • Professionalisering personeel SWV: € 40.000 per kalenderjaar. 	

7. Investerings en voorzieningen

Tabel 7. Begrote investeringen

	2024 €	2025 €	2026 €	2027 €
ICT	7.500	15.000	5.000	5.000
Meubilair	1.500	1.500	1.500	1.500
Leermiddelen	-	-	-	-
Totaal	9.000	16.500	6.500	6.500

Tabel 8. Begrote onttrekkingen aan voorzieningen

	2024 €	2025 €	2026 €	2027 €
Voorziening jubilea	3.800	2.500	-	2.500

8. Vermogensbeleid

Het SWV vindt het van belang om het niveau van ondersteuning en het dekkend aanbod voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften te borgen en ook in de toekomst te kunnen blijven garanderen. Daarom is het belangrijk de juiste balans te vinden tussen het aanhouden van de benodigde reserves en het maximaal inzetten van publieke middelen voor het realiseren van passend/ inclusiever onderwijs.

Het vermogen van het SWV bestaat uit een algemene reserve, twee bestemmingsreserves en één bestemmingsfonds.

Algemene reserve

Een belangrijke doelstelling van een organisatie is het borgen van financiële continuïteit. Het gaat hierbij om de vraag of de organisatie op korte en lange termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Om deze doelstelling te kunnen realiseren, is het noodzakelijk om over voldoende buffervermogen (algemene reserve) te beschikken om de financiële risico's af te kunnen dekken.

Het SWV werkt met een financieel risicoprofiel. Op basis van dit profiel wordt de benodigde hoogte van de algemene reserve berekend en vastgesteld. Het financieel profiel wordt (twee)jaarlijks geëvalueerd, en zo nodig bijgesteld. In 2021 is de algemene reserve, op basis van een beknopte evaluatie van het financieel risicoprofiel, vastgesteld op € 400.000. **In voorliggende concept-begroting gaan we (vooralsnog) uit van de vastgestelde minimum hoogte van de algemene reserve van € 400.000.** In november 2023 wordt het financieel risicoprofiel, samen met de auditcommissie RVT en externe controller, opnieuw geëvalueerd en zo nodig bijgesteld, ook in relatie tot de signaleringwaarde van OCW (zie kader).

Signaleringwaarde

Het ministerie van OCW kent signaleringswaarden voor de reserves van onderwijsinstellingen. De formule voor samenwerkingsverbanden is: $0,035 \times \text{totale brute baten}$, maar minimaal een risicobuffer van € 250.000. Voor SWV IJssel | Berkel komt dit neer op een signaleringswaarde van € 420.413 voor kalenderjaar 2024 (o.b.v. begrote baten). De algemene reserve van € 400.000 ligt onder de signaleringswaarde, en is daarmee niet bovenmatig.

Bestemmingsreserve ondersteuning

Om ook in de toekomst het niveau van ondersteuning (zoveel mogelijk) te behouden, heeft het SWV een bestemmingsreserve ondersteuning gevormd. Een positief resultaat wordt aan deze bestemmingsreserve toegevoegd, en een negatief resultaat wordt onttrokken uit deze bestemmingsreserve (en niet aan de algemene reserve).

Het SWV heeft in 2022 stevige stappen gezet in de afbouw van de bovenmatige reserve.⁹ Een volledige afbouw van de bovenmatige reserve was begroot voor 2023. De prognose is dat het resultaat over 2023 positiever zal dan begroot. Ook deze middelen wil het SWV doelmatig inzetten ten behoeve van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. **In de ALV van 6 november 2023 wordt een voorstel voorgelegd voor extra uitbetaling aan schoolbesturen in kalenderjaar 2023 vanuit de bovenmatige financiële ruimte ultimo 2023.**

⁹ Zie jaarverslag 2022. SWV IJssel | Berkel.

Bestemmingsreserve ouder- en jeugdsteunpunt

Vanuit de landelijke verbeteraanpak passend onderwijs is besloten dat elk SWV een onafhankelijk ouder- en jeugdsteunpunt moet inrichten. In 2022 hebben alle samenwerkingsverbanden hiertoe extra gelden ontvangen vanuit het rijk. Het SWV heeft deze middelen gedoteerd in een bestemmingsreserve en de verwachting is dat deze middelen geheel in kalenderjaar 2023 worden besteed. Vanaf kalenderjaar 2024 worden de kosten voor het steunpunt begroot onder reguliere programma's (waaronder PR & communicatie onder programma 7 'bestuur en beheer').

Bestemmingsfonds Taalschakelkas

Het SWV en de gemeenten Berkelland, Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen hebben een convenant ondertekend voor de instandhouding van taalschakelklassen in de regio. Conform het convenant dragen het SWV en gemeenten financieel bij aan de taalschakelklassen. Daarbij is afgesproken dat een eventueel overschot wordt teruggevorderd bij de betreffende schoolbesturen en wordt gedoteerd in een bestemmingsfonds, zodat het geld voor dit doel beschikbaar blijft.

In hoofdstuk 9 is het verwacht verloop van het eigen vermogen opgenomen.

9. Verwacht verloop eigen vermogen en balans

Verwacht verloop algemene reserve en bestemmingsreserves

In dit hoofdstuk schetsen we twee overzichten van het verwachte verloop van het eigen vermogen:

- In tabel 9 is de stand ultimo 2023 van de bestemmingsreserve ondersteuning conform de vastgestelde jaarbegroting 2023.
- In tabel 10 is bij de stand ultimo 2023 van de bestemmingsreserve ondersteuning rekening gehouden met het voorstel voor extra doorbetaling aan schoolbesturen vanuit de bovenmatige financiële ruimte ultimo 2023.
- In beide tabellen is het verwachte verloop van de bestemmingsfonds Taalschakelklas (nog) niet meegenomen. Het verwachte verloop van het bestemmingsfonds lichten we separaat toe omdat derden gaan over de besteding van deze middelen, conform het convenant Taalschakelklassen.

Tabel 9. Verwacht verloop eigen vermogen (stand per 31 december 2023 o.b.v. vastgestelde begroting 2023)

	Vastgestelde begroting 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve						
Stand per 1 januari	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000
Bestemming resultaat	-	-	-	-	-	-
Stand per 31 december	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000
Bestemmingsreserve ondersteuning						
Stand per 1 januari	783.102	181.066	191.971	157.514	175.481	212.188
Bestemming resultaat	-602.036	10.905	-34.457	17.967	36.707	38.066
Stand per 31 december	181.066	191.971	157.514	175.481	212.188	250.254
Bestemmingsreserve ouder- en jeugdsteunpunt						
Stand per 1 januari	25.000	-	-	-	-	-
Bestemming resultaat	-25.000	-	-	-	-	-
Stand per 31 december	-	-	-	-	-	-
Totaal eigen vermogen	581.066	591.971	557.514	575.481	612.188	650.254
Signaleringswaarde OCW ¹⁰	377.100	420.413	419.523	412.462	413.477	413.539

¹⁰ Berekend op basis van begrote bruto baten per kalenderjaar.

Tabel 10. Verwacht verloop eigen vermogen (stand per 31 december 2023 o.b.v. besluit extra doorbetaling aan schoolbesturen in kalenderjaar 2023)

	Prognose 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve						
Stand per 1 januari	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000
Bestemming resultaat	-	-	-	-	-	-
Stand per 31 december	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000
Bestemmingsreserve ondersteuning						
Stand per 1 januari	783.102	0	10.905	-23.552	-5.585	31.122
Bestemming resultaat	-783.102	10.905	-34.457	17.967	36.707	38.066
Stand per 31 december	0	10.905	-23.552	-5.585	31.122	69.188
Bestemmingsreserve ouder- en jeugdsteunpunt						
Stand per 1 januari	25.000	-	-	-	-	-
Bestemming resultaat	-25.000	-	-	-	-	-
Stand per 31 december	-	-	-	-	-	-
Totaal eigen vermogen	400.000	410.905	376.448	394.415	431.122	469.188
<i>Signaleringswaarde OCW¹¹</i>	<i>377.100</i>	<i>420.413</i>	<i>419.523</i>	<i>412.462</i>	<i>413.477</i>	<i>413.539</i>

¹¹ Berekend op basis van begrote bruto baten per kalenderjaar.

Bestemmingsfonds Taalschakelklas

Het SWV en de gemeenten Berkelland, Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen hebben een convenant ondertekend voor de instandhouding van taalschakelklassen in de regio. Conform het convenant dragen het SWV en gemeenten financieel bij aan de taalschakelklassen. Het SWV is penvoerder en kent conform afspraken met gemeenten een bestemmingsfonds 'taalschakelklas'. **Dit deel van het vermogen van SWV IJssel Berkel is door derden voor een bepaald doel bestemd.**

- In het convenant Taalschakelklassen 2024-2027 is afgesproken dat een eventueel overschot (positief resultaat) wordt teruggevorderd bij het betreffende schoolbestuur en wordt gedoteerd in een bestemmingsfonds, zodat het geld voor nieuwkomersvoorzieningen in de regio beschikbaar blijft. Een schoolbestuur met een negatief resultaat ontvangt, na besluitvorming door de bestuurscommissie TSK (voorheen adviescommissie TSK), middelen uit het bestemmingsfonds om het financieel tekort te dekken.
- In 2023 is een voorstel opgesteld voor de afwikkeling van de financiën over de periode 2016-2022. Om verschillende redenen lag hier nog een open eindje. Het voorstel is opgesteld conform afspraken in het convenant Taalschakelklassen 2024-2027. Onderstaande tabel schetst het verwachte verloop van het bestemmingsfonds, conform het voorstel. Het voorstel is in oktober 2023 positief ontvangen door de adviescommissie TSK, waarin schoolbesturen en gemeenten zijn vertegenwoordigd. Het voorstel wordt in november/december 2023 ter goedkeuring voorgelegd aan alle betrokken gemeenten.
- Op basis van de ontvangen verantwoording van betrokken schoolbesturen wordt jaarlijks door de bestuurscommissie TSK een besluit genomen over een eventuele dotering en/of onttrekking van middelen uit het bestemmingsfonds Taalschakelklas (conform artikel 4, lid 3b, van het convenant TSK 2024-2027).

Tabel 11. Verwachte stand bestemmingsfonds Taalschakelklas ultimo 2023.

	Prognose 2023
Bestemmingsfonds Taalschakelklas	
Stand per 1 januari	47.322
Bestemming resultaat	63.422
Stand per 31 december	110.744

Verwacht verloop balansposten

Onderstaande balans is opgesteld o.b.v. gelijkblijvende vorderingen en schulden.

	2024	2025	2026	2027	2028
Activa					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	53.405	58.005	56.605	54.905	46.705
Vlottende activa					
Vorderingen	138.750	138.750	138.750	138.750	138.750
Liquide middelen	523.909	484.852	504.219	542.626	588.892
	662.659	623.602	642.969	681.376	727.642
Totaal activa	716.064	681.607	699.574	736.281	774.347
Passiva					
Eigen vermogen	410.905	376.448	394.415	431.122	469.188
Voorzieningen	20.275	20.275	20.275	20.275	20.275
Kortlopende schulden	284.884	284.884	284.884	284.884	284.884
Totaal passiva	716.064	681.607	699.574	736.281	774.347